

Завдяки партнерській взаємодії, допомозі партнерів упроваджуються інноваційні технології управління та співуправління, управлінські інформаційно-комунікаційні системи, сучасні інформаційні сервіси та платформи. Результатами співпраці та взаємодії на засадах партнерства є зміцнення навчально-матеріальної бази закладів освіти; встановлюються доплати та премії органів місцевого самоврядування з метою стимулювання педагогічних працівників і учнів. Ефективності ДГУ на засадах партнерської взаємодії, на думку респондентів, сприяє демократичний стиль керівництва в ЗЗСО; розвиток лідерських та партнерських якостей керівників та інших суб'єктів; опанування суб'єктами управління системою знань, певних навичок, готовності до міжособистісної взаємодії.

Разом з тим, виявлено і окреслено проблеми у реалізації ДГУ на засадах партнерської взаємодії: заклади освіти мають підпорядкованість різним структурам (відділам освіти РДА чи органам місцевого самоврядування громад); не подолано проблеми трансформації управління освітою від адміністративно-бюрократичного, планово-централізованого до державно-громадського на засадах демократії та партнерської взаємодії на практиці; не розмежовано функції управління на різних рівнях, їх дублювання, не відбулося зменшення обсягів звітності; недостатнім є розроблення, обґрунтування та впровадження у сфері освіти інноваційних моделей ДГУ, які передбачають активну участь самоврядних організаційних структур; делегування повноважень і відповідальності на нижчі рівні управління освітою; пасивність громадських структур; небажання втручатися в проблеми освіти, інертність; частина керівників не готові повною мірою працювати з громадськістю на засадах ідей партнерської взаємодії.

Дослідження показує, що необхідна підготовка суб'єктів управління до реалізації державно-громадського управління на засадах партнерської взаємодії, щоб воно було ефективним.

Ключові слова: державно-громадське управління, партнерська взаємодія, заклад освіти, громадський і приватний сектор, місцеве самоврядування.

ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКЕ УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Л.М. Калініна,

доктор педагогічних наук, професор

Теоретичний аналіз наукового доробку вітчизняних і зарубіжних учених (В. Грабовський, В. Кремень, Н. Лісова, В. Маслов, Л. Назаренко, Л. Парашенко, О. Пастовенський, О.Топузов) надав змогу *з'ясувати*, що державно-громадське управління в сфері освіти на людиноцентристських засадах партнерської взаємодії потребує: визначення сутності цього феномену та розкриття специфіки його організації; конкретизації терміносистеми для його пізнання та ефективної реалізації на практиці; розгляду на загальнонауковому рівні методологічного

знання у тринарній системі «ЗСО – державно-громадське управління – механізми управління»; виявлення конкретизації та за необхідності модернізації або розроблення комплексного механізму партнерської взаємодії в системі механізмів управління; з'ясування діючих механізмів і технологій у практиці партнерської взаємодії, адекватних сучасному етапові розвитку цифрового суспільства в країні та демократизації в освіті.

Доведено, що державно-громадське управління в сфері освіти здійснюється на законодавчо визначених концептуальних ідеях людиноцентризму (В. Кремень); синкретизму розвитку людського та соціального капіталу з урахуванням особистісних, громадських і державних інтересів; на основі обґрунтованих тенденцій розвитку демократичного та децентралізованого інформаційного управління в сфері освіти та державного управління; принципів суб'єктної активності та взаємодії, довіри, відкритості, поєднання традицій та інновацій, а також на основі законодавчо визначених принципів освітньої діяльності; правових засадах державно-приватного і державно-громадського партнерства в сфері освіти і науки, шляхом визначення світоглядно-філософських засад взаємодії суб'єктів, розроблення нових моделей та комплексного механізму.

Обґрунтовано, що державно-приватне і державно-громадське партнерство в сфері освіти засноване на партнерстві, як соціальному феномені демократичного суспільства, детермінує соціально-трудова, економічна, освітня відносина, суб'єкт-суб'єкту конструктивну взаємодію та неконфронтаційний спосіб їх регулювання на основі балансу інтересів зацікавлених сторін, перемовин, укладання відповідних угод і колективних договорів, програм і проєктів для прийняття консолідованих взаємоприйнятних рішень як між собою, так і з державою, та досягнення особистих і загальносуспільних цілей.

Охарактеризовано, що державно-приватне партнерство і державно-громадське партнерство в сфері освіти за суб'єктною ознакою поділу може бути двостороннім – між представниками держави і приватних структур, між представниками держави і громади, тристороннім – між представниками уряду, підприємцями та профспілками, здійснюватися на рівні окремої інституції регіону чи галузі шляхом застосування освітнього партнерства, укладення договорів і проведення соціальних дія/полі/логів й іншої вимірюваності залежно від кількості суб'єктів або партнерських інституцій.

Доведено, що в системі державно-громадського управління освітою, як компоненти освітньої мегасистеми, механізми соціального партнерства є складником комплексного механізму, що включає різновиди та діє за певних соціально-політичних, економічних і організаційно-педагогічних умов її функціонування і розвитку; механізми соціального партнерства потребують вивчення, аналізу та конкретизації як соціальні й педагогічні феномени.

Освітнє партнерство, як вид соціального партнерства, *розкрито* як особливу форму соціальної взаємодії на основі добровільно укладених договорів про співробітництво в спільних видах діяльності, цілеспрямованої на загальнолюдські цінності, соціально значущі цілі освіти та цілі особистісного

розвитку, що відрізняється рівноправністю автономних суб'єктів ДГУ ЗЗСО, їхнім узаємним визнанням і взаємно узгодженими сферами відповідальності.

Уточнено: понятійно-категоріальний апарат, конкретизовано та розкрито сутність таких понять, як: «державно-громадське управління розвитком загальної середньої освіти на засадах партнерської взаємодії в умовах демократизації та розвитку «громадсько активного суспільства», «соціальне партнерство», «галузеве партнерство» «освітнє партнерство», «педагогічне партнерство», «соціально-педагогічне партнерство», «соціально-педагогічне партнерство на рівні закладу освіти» та ін.

КРЕАТИВНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКОГО УПРАВЛІННЯ В ОСВІТНІЙ СФЕРІ

I.V. Саух,

доктор економічних наук, професор

Необхідною умовою підвищення якості життя громадян і зростання економічного потенціалу держави в останнє десятиліття в українському суспільстві визначається якісна освіта. В контексті модернізації освітньої сфери в країні, перш за все, здійснюється впровадження нової економічної моделі функціонування системи освіти. Конкретизуючи наведене вище, відзначимо, в Законі України «Про освіту» (2017 р.) (стаття 6) задекларовано правову норму національного законодавства, яка регламентує особливості впровадження та функціонування державно-громадського управління в освітній сфері. Слід відзначити, що таке оновлення вітчизняного освітнього законодавства свідчить про врахування кращих освітніх практик, які існують в світі. На сучасному етапі державно-громадське управління в освітній сфері є одним із важливих шляхів залучення суспільства до співпраці із закладами середньої освіти. У Законі України «Про освіту» (2017) (ст. 70) державно-громадське управління у сфері освіти визначається як взаємодія органів державної влади, органів місцевого самоврядування з громадськими об'єднаннями, іншими інститутами громадянського суспільства з метою прийняття ефективних управлінських рішень та задоволення суспільних інтересів у сфері освіти.

З огляду на системність заходів, яких вимагає функціонування державно-громадського управління в освітній сфері, особливо актуальною постає проблема креативності в управлінні освітніми установами. В ході нашого дослідження доведено, що в сучасній педагогічній діяльності з особливою гостротою постає актуальність проведення досліджень, присвячених розвитку професіоналізму та професійної креативності у структурі компетентності керівника, розроблення різних поведінкових моделей досягнення реалізації стратегій його розвитку; визначено основні протиріччя наявної системи професійної підготовки керівних кадрів в освіті, яка орієнтується переважно на формування спеціальних знань, алгоритмів рішень, відпрацьованих технологій;